

Назва навчальної дисципліни	Теоретичні та практичні стратегії літературознавчого аналізу художнього тексту
Галузь знань	01Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Українська мова і література)
Кількість кредитів	3
Шифр навчальної дисципліни	Вибіркова
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Назарець Віталій Миколайович
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада викладача	доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, завідувач кафедри
Контактний телефон викладача	0502999249
Профайл викладача	https://kogpa.edu.ua/uk/golovna/struktura-akademii/humanitarno-teknolohichni-fakultet/kafedra-ukrainskoi-filolohii-ta-suspilnykh-dystsyplin
E-mail викладача	azarets1@ukr.net
Розклад консультацій	Очні консультації
Час проведення	13.40 – 16.00
Місце проведення	40 ауд.

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Теоретичні та практичні стратегії літературознавчого аналізу художнього тексту» належить до варіативних компонентів циклу професійної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП Середня освіта (Українська мова і література. Зарубіжна література).

Предметом навчальної дисципліни «Теоретичні та практичні стратегії літературознавчого аналізу художнього тексту» є аналіз, інтерпретація, їх генеза, історичні трансформації, національні та індивідуально-авторські моделі інтерпретації та аналізу художніх текстів.

Метою навчальної дисципліни «Теоретичні та практичні стратегії літературознавчого аналізу художнього тексту» є поглиблення та узагальнення теоретичних літературознавчих знань, отриманих здобувачами під час вивчення історико-літературних дисциплін, підготовка їх до самостійної викладацької й дослідницької літературознавчої роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теоретичні та практичні стратегії літературознавчого аналізу художнього тексту» є:

- розширення на вищому теоретичному рівні уявлень про художній твір як системно організовану цілісність;
- ознайомлення з основними методологічними принципами, методами і прийомами тлумачення художнього тексту;
- опанування основами методики системно-цілісного аналізу як найбільш адекватного природі літературного твору;
- засвоєння технології аналізу твору в його родовій і жанровій специфіці;
- ознайомлення з основними досягненнями сучасної української та зарубіжної літературознавчої думки в царині розуміння, аналізу та інтерпретації літературно-художнього твору.

Навчальний контент

- Тема 1. Літературно-художній твір і текст художнього твору: ракурси розуміння.
 Тема 2. Літературно-художній твір і загальні принципи його аналізу.
 Тема 3. Аналіз і інтерпретація літературно-художнього твору.
 Тема 4. Шляхи і методи аналізу літературно-художнього твору в академічному літературознавстві.
 Тема 5. Літературознавчі школи XIX століття та їх внесок у методи аналізу літературно-художнього твору.
 Тема 6. Літературознавчі школи XX століття та їх внесок у методи аналізу літературно-художнього твору.
 Тема 7. Новітні методи літературознавчого аналізу.
 Тема 8. Літературознавчий та лінгвістичний аналіз тексту.
 Тема 9. Шкільні методи літературознавчого аналізу.

Формування програмних компетентностей

Викладання навчальної дисципліни «Теоретичні та практичні стратегії літературознавчого аналізу художнього тексту» спрямоване на формування у магістрантів відповідних професійних **компетентностей**:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні

ЗК-2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до самостійного вивчення нових методів і форм роботи та використання новітніх педагогічних технологій у практичній діяльності, підвищення професійної майстерності.

ЗК-3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-6. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності.

Фахові

ФК-3. Здатність планувати та здійснювати власне наукове дослідження.

ФК-4. Здатність критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

ФК-9. Володіння навичками публічного мовлення, аргументації, ведення дискусії та наукової полеміки; здатність творчо та критично осмислювати інформацію для вирішення теоретичних і практичних завдань у сфері професійної діяльності.

ФК-11. Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що

вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК-12. Здатність практичного застосування знань з теорії літератури, орієнтування в літературному процесі від давнини до сучасності, здатність аналізувати й інтерпретувати літературні процеси, використовувати фахові знання, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

Програмні результати навчання

ПРН-2. Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти).

ПРН-4. Демонструвати уміння критично використовувати світоглядні теорії та засвоєні теоретичні знання у сфері суспільних і професійно орієнтованих дисциплін, обирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.

ПРН-5. Демонструвати знання категоріального апарату лінгвістики та літературознавства.

ПРН-7. Оволодіти різними видами аналізу художнього твору, вміти визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок тексту із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ГПРН-13. Демонструвати уміння вибирати та класифікувати історичну та джерельну базу з метою розкриття її інформаційного потенціалу.

ПРН-15. Уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час тестового контролю заборонене (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Література

Базова:

Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред. М. Зубрицької. 2-е вид., доповнене. Львів: Літопис, 2001. 832 с.

Бабенко К. П. Взаємозв'язок видів та шляхів художнього аналізу в шкільній практиці (Як обрати найоптимальніший з них). *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 14–16.

Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / Пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.

Волощук Є. В. Аналіз за ідеями рецептивної естетики. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 59–61.

Гадамер Г.Г. Герменевтика і поетика. Київ: Юніверс. 2001. 280 с.

Галич О.А. Вступ до літературознавства: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Луганськ: Видавництво ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. 288 с.

Галич О.А., Назарець В.М., Васильєв Є.М. Теорія літератури: підручник. Київ: Либідь. 2008. 488 с.

Гдовська Б. Стилістичний аналіз поетичного твору. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 35–36.

Гричаник Н. Аналіз художнього твору як педагогічна проблема. *Педагогічний альманах*. 2014. №24. С. 48-52.

Гричаник Н. Аналіз художнього твору як педагогічна проблема. *Педагогічний альманах*. 2014. №24. С. 48-52.

Звиняцковський В. Я. Культурологічний аспект курсу „Зарубіжна література”. *Зарубіжна література в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 3.

Ізер В. Процес читання: феноменологічне наближення. *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття*. Львів. 1996. С. 263 -277.

Караменов М. І. Психоданаліз і розвиток літератури. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2001. № 5.

Кобзар О. Композиційний аналіз драматичного твору. *Всесвітня література*. 2006. №4.

Ковбасенко Ю. І. Мистецтво аналізу й інтерпретація художнього тексту. *Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 7.

Ковпик С. І. Аналіз тексту художнього твору літератури як базис філологічної освіти: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2020. 98 с.

Кошова О. В. Значення компаративного аналізу у вихованні творчої особистості. *Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 4.

Макаренко Л. В. Компаративний аналіз. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 51–56.

Марко В. П. Аналіз художнього твору: навч. пос. Київ: Академвидав, 2013. 280 с.

Мірошниченко Л. Ф., Мірошникова Н. О. Шляхи аналізу художнього тексту: класифікація, стисла характеристика (У шкільній практиці. У сучасному літературознавстві). *Всесвітня література в середніх навч. закладах України*. 2001. №5. С. 14—17.

Мірошниченко Л. Ф. „Слідом за автором”, пообразний, проблемно-тематичний шляхи аналізів. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 24–29.

Мітосек Зофія Теорії літературознавчих досліджень. Сімферополь, 2003.

Моклиця М. В. Міфологічний аналіз. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 47–48.

Моклиця М. В. Структуралістський аналіз. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 48-51.

Назарець В.М., Васильєв Є.М. Основи теорії літератури. Lap Lambert Academic, 2017. 203 с.

Назарець та ін. Зарубіжна література межі ХІХ-ХХ та ХХ століття: підручник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2023. 1357 с.

Ніколенко О.М. Проблеми аналізу художнього твору на уроках зарубіжної літератури. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 3. С. 31 -34.

Пахаренко В.І. Основи теорії літератури К.: Генеза, 2007.- 296 с.

Ситченко А. До проблеми шкільного аналізу ліричного твору. *Дивослово*. 2004. №6.

Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: Моногр. Київ: Ленвіт, 2004. 304 с.

Скобельська О. І. Культурологічний та діалогічний принципи вивчення зарубіжної літератури в школі. *Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 11. – С. 2–3.

Скорина Л. В. Аналіз художнього твору: навч. пос. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. 424 с.

Токмань Г. Л. Екзистенціально-діалогічне прочитання художнього тексту: Вибрані студії. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. 336 с.

Хархун В. Схема аналізу ліричного твору як науково-методична проблема. *Вісник Черкаського університету*. 2012. №38 (251).

Цурганова Є. А., Гузь О. О. Герменевтичний аналіз. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 58–59.

Чепелева Н. В. Технології читання. Київ: Главник, 2004. 91 с.

Шалагінов Б. Естетичний аналіз літературного твору. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2007. №2. С. 32-35.

Шалагінов Б. Естетичний аналіз літературного твору. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2007. №2. С. 32-35.

Шалагінов Б. Б. Науковий та „шкільний” аналізи художнього тексту. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 6–9.

Допоміжна:

Гетьманець М. Ф. Сучасний словник літературознавчих термінів. Харків: Ранок, 2003. 160 с.

Гром'як Р.Т. та ін. Літературознавчий словник-довідник. Київ: Академія, 2006. 751с.

Енциклопедія постмодернізму ; [за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун ; наук. ред. пер. О. Шевченко]. Київ : Вид-во С. Павличко „Основи”, 2003. 503 с.

Кузьменко В. І. Словник літературознавчих термінів. Київ: Український письменник, 2003. 230 с.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.

Літературознавство. Словник основних понять. / Пер. з нім. А.Цяпи. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 280 с.

Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 1. Київ : ВЦ „Академія”, 2007. 608 с.

Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 2. Київ : ВЦ „Академія”, 2007. 624 с.